

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sf@regeringskansliet.se

Stockholm
2019-05-03

Vår referens
Carl Rönnow

Dnr
S2019/00497/SF

Remissyttrande – Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem (Ds 2019:02)

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om rubricerat förslag. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning

Företagarna delar uppfattning om att pensionsåldern måste höjas. När medellivslängden ökar finns det en vilja att arbeta längre samtidigt som det är nödvändigt för att säkra framtida pensionsnivåer och generell välfärd. Företagarna tillstyrker förslaget om riktålder för pension, och vill särskilt lyfta fram följande:

- Det är fortsatt viktigt att företagare har självbestämmande över sin privata pension och tjänstepension.
- Höjningen av LAS-åldern från 67 till 69 år bör inte göras isolerat. Det borde mötas av lindrigare regler från annat håll, exempelvis genom en förändrad grund för uppsägning av personliga skäl.
- Höjd pensionsålder måste även leda till att de pensionsrelaterade åldersgränserna i socialförsäkringssystemet och i arbetslöshetsförsäkringen höjs.

Riktålder för pension

Ur ett internationellt perspektiv framgår det att allt fler europeiska länder kommer att höja pensionsåldern till 67 år under den kommande tioårsperioden. Men länderna har valt olika tekniska lösningar för implementering. Företagarna ser förtjänster med den lösning som utredningen föreslår - att riktåldern ska räknas upp med hänsyn till medellivslängdens utveckling. Systemet medför på så vis en långsiktighet och ger både arbetstagar och arbetsgivare ett värde att förhålla sig till.

Garantipension

Företagarna förstår varför utredningen föreslår att även garantipensionen knyts till de höjda åldersgränserna i pensionssystemet. Men med hänseende till att regeringen har

utsett en särskild utredare att analysera garantipensionen – hur den bör konstrueras till följd att den rättsliga utvecklingen och därtill utarbeta lämpliga författningsförslag - anser Företagarna att utredningen bör invänta dessa resultat innan lagändringar genomförs.

Undermålig konsekvensutredning ur ett företagarperspektiv

I promemorian framhålls att en höjd pensionsålder gynnar företag, då fler äldre kommer att vara i arbetskraften och det kommer att vara lättare för arbetsgivare att hitta lämplig kompetens. Företagarna vill understryka att detta i somliga fall kan vara korrekt, men långt ifrån alltid. Företagarna vill därför understryka att den ensidiga höjningen av pensionsåldern och LAS-åldern kommer att innebära en ökad ovilja för företag att anställa äldre och kräva ökade åtgärder för att avsluta anställningar. Regeringen konstaterar att detta också skulle motverka ett av syftena med förslagen – att höja utträdesåldern. En höjning av LAS-åldern från 67 till 69 år kan komma att påverka företagares ekonomi och administrativa börda negativt om det inte möts med lindrigare arbetsrättsliga regler. Företagarna vill återigen betona vikten av att en höjning av LAS-åldern inte ensidigt bör höjas utan att beakta arbetsrätten, i synnerhet uppsägning på grund av personliga skäl.

Därtill bedöms sjuklönekostnaderna för företagen öka med totalt 200 miljoner kronor till 2023, vilket i promemorian bedöms som en överskattning. Företagarna anser tvärtom, att det är en grov underskattning. För 2017 uppgick den aggregerade summan av inrapporterade sjuklönekostnader till 21,5 miljarder kronor enligt Försäkringskassan.¹ I Företagarnas rapport "Sjuklöneansvar" från 2018 framgår att sjuklöneansvaret utgör ett hinder för mindre företag att anställa redan idag. Hälften av alla företagare (49 procent) uppger att sjuklöneansvaret bidrar negativt till deras benägenhet att anställa personal. Bland de som vill anställa uppger två av tre företagare (65 procent) att sjuklöneansvaret bidrar negativt till deras benägenhet att anställa.²

Företagarna saknar även en ordentlig konsekvensutredning om hur förslagen påverkar arbetsrätten. I promemorian avhandlas konsekvenserna för arbetsmarknadens parter, med slutsatsen om att det kan "uppstå behov av att anpassa kollektivavtalen efter de nya lagreglerna". 6 av 10 företagare har inte kollektivavtal, varför Företagarna anser att utredning bör utreda konsekvenserna för denna kategori i ett eget avsnitt. Analysen bör även inkludera ett avsnitt om hur förslaget påverkar företag utifrån storlek och bransch.

Företagarna konstaterar att förslaget inte är tillräckligt utrett. Vi anser att en grundlig konsekvensutredning av förslaget måste göras, i vilken det tydligt redogörs för de ekonomiska och administrativa konsekvenserna för företagen.

Företagarna

Patrik Nilsson

Carl Rönnow

Samhällspolitisk chef

Utredare

¹ Försäkringskassan, Återrapportering Ersättning för höga sjuklönekostnader till arbetsgivare (2018)

² Företagarna, "Sjuklöneansvar", (2018).